

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Sýkorové a soudkyň JUDr. Ivany Hesové a JUDr. Aleny Bílkové ve věci

žalobkyně: **Zuzana Š.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Davidem Zahumenským
sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 00 Praha 2

o zaplacení 1 439 824 Kč s příslušenstvím

k odvolání obou účastnic proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. února 2020, č. j. 26C 172/2017-176,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé (výrok I.) a ve výroku o nákladech řízení (výrok III.) **potvrzuje**.
- II. Odvolací řízení o odvolání žalobkyně proti zamítavému výroku o věci samé (výrok II.) **se zastavuje**.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 27 258 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokáta Mgr. Davida Zahumenského.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 1 001 374 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 808 714 Kč od 8. 8. 2017 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení částky 438 450 Kč s příslušenstvím a dále příslušenství z částky 192 650 Kč (výrok II.). Zároveň soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 89 782 Kč k rukám jejího právního zástupce do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.) a českému státu nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované (výrok IV.).
2. Takto soud rozhodl ve věci, v níž se žalobkyně domáhala zaplacení žalované částky představující újmu, způsobenou jí nezákonně vedeným trestním stíháním, které bylo zahájeno usnesením Policie České republiky ze dne 9. 3. 2012 pro trestný čin usmrcení z nedbalosti a skončilo rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 23. 5. 2016, sp. zn. 16T 86/2012, jímž byla obžaloby zproštěna. Trestní stíhání trvalo 4 roky, 11 měsíců a 15 dnů, závažným způsobem zasáhlo do osobní sféry žalobkyně, a to jak do osobního, tak profesního života. Řízení pro ni představovalo psychickou i finanční zátěž. Za každý den neoprávněně vedeného trestního stíhání požadovala zaplatit 500 Kč, tedy za 1812 dnů částku 906 000 Kč. Požadovala dále nemajetkovou újmu za dlouhotrvající řízení ve výši 79 950 Kč a nárokovala rovněž vyplacení ušlého zisku za období roku 2013 a 2014 ve výši 250 174 Kč, přičemž po vypracování znaleckého posudku tuto částku navýšila na 442 824 Kč. Zároveň požadovala 11 050 Kč za náklady spojené s obhajobou v souvislosti s podáním dovolání. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, učinila nesporným, že žalobkyně u ní uplatnila nárok dne 6. 2. 2017. Dle žalované by přiznání zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu bylo v rozporu s dobrými mravy, neboť podle závěrů znalce, pokud by rodička byla v průběhu porodu sledována obvyklým způsobem na erudovaném porodnickém zařízení, lze s vysokou pravděpodobností tvrdit, že úmrtí plodu by šlo včasným operačním zákrokem zabránit, žalobkyně neprovedla žádné vyšetření, z něhož by bylo možno zjistit včas, že došlo k patologickému porodu, přitom k jejím povinnostem patří v případě zjištění rizika předat ženu do péče lékaře. Žalobkyně sice byla obžaloby zproštěna, soud však uzavřel, že porušila své povinnosti porodní asistentky zakotvené v zákoně č. 96/2004 Sb. a ve vyhlášce č. 558/2011 Sb. Ohledně délky řízení žalovaná neshledala nesprávný úřední postup, neboť řízení bylo bez průtahů.
3. Soud prvního stupně provedl dokazování zejména obsahem spisu Obvodního soudu pro Prahu 6, sp. zn. 16T 86/2012, když údaje tam zjištěné nebyly mezi účastníky sporné, a uzavřel, že trestní řízení trvalo 5 let a 2 měsíce, bylo zahájeno na základě usnesení policie ze dne 9. 3. 2012, v průběhu řízení byla žalobkyně pravomocně odsouzena a na základě jejího dovolání Nejvyšší soud rozsudek zrušil a poté bylo rozhodnuto o zproštění obžaloby, dovolání podané proti tomuto rozsudku Nejvyšší soud dne 15. 5. 2017 odmítl pro nedůvodnost.
4. Soud prvního stupně vyslechl žalobkyni a svědkyně - její dcery, kolegyni z profesní organizace porodních asistentek České republiky a klientku žalobkyně. Ohledně požadavku na ušlý zisk nechal zpracovat znalecký posudek. Dále soud zjistil, že případ žalobkyně byl obsáhle medializován a za

mimořádný opravný prostředek - dovolání k Nejvyššímu soudu zaplatila za právní pomoc 11 050 Kč. Podle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 23. 5. 2016, jímž byla žalobkyně zproštěna obžaloby, nelze jednoznačně dojít k závěru, že smrt dítěte poškozené Veroniky J. byla zapříčiněna jednáním nebo nejednáním obžalované.

5. Soud prvního stupně se především zabýval námitkou žalované a uzavřel, že bylo prokázáno, že žalobkyně byla zproštěna obžaloby, což má stejné důsledky jako zrušení nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) - dále jen zákon. Žalobkyně byla obžaloby zproštěna, trestní stíhání nemělo být zahájeno a je zde dán odpovědnostní titul spočívající v nezákonném rozhodnutí. Žalovaná brojila proti nároku žalobkyně námitkou rozporu s dobrými mravy, protože žalobkyně nesplnila své povinnosti, nepřipravila rodičku řádně k porodu, nepečovala o ni ani ve všech dobách porodních a porod nevedla, protože se dostavila pozdě. Protože trestní stíhání žalobkyně neskončilo odsuzujícím rozsudkem a byla zproštěna obžaloby, má zásadně právo na náhradu škody a atributy vzniku odpovědnosti za škodu žalobkyně v řízení prokázala. Dopad trestního stíhání měl nezanedbatelný vliv na její osobní sféru a profesní postavení, byla poškozena její dobrá pověst a profesní kariéra. Žalobkyni vznikla nejen určitá újma ztotožnitelná se subjektivními pocity frustrace a beznaděje, ale i újma objektivizovaná, představovaná zásahem do jejích osobnostních práv. V průběhu trestního stíhání nebyla žalobkyně omezena na osobní svobodě, případ však byl rozsáhle medializován, došlo ke zhoršení vztahů v jejím sociálním okolí a především v profesním životě. Byla odsouzena pravomocně za trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti a tento stav trval více než 1 rok. To, zda žalobkyně profesně pochybila, soud nezjišťoval, neboť to nemá vliv na rozhodnutí v této věci, protože je posuzován požadavek žalobkyně na náhradu škody proti státu a není projednáván spor poškozené osoby vůči žalobkyni. S ohledem na zjištěné okolnosti věci není postačující samotné konstatování nezákonnosti trestního stíhání a je třeba žalobkyni odškodnit v penězích.
6. Pokud jde o výši zadostičení, soud vycházel ze srovnatelného rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 ve věci vedené pod sp. zn. 26C 37/2015, kde poškozenému MUDr. Z. H. bylo přiznáno 400 000 Kč za nezákonně vedené trestní stíhání, které trvalo 3 roky a hrozil mu trest odnětí svobody od 2 do 8 let, šlo o lékaře s dlouholetou praxí, přišel o řadu pacientů, byl činný v profesních organizacích a byla mu zakázána například školící činnost. Jeho profesní život se nikdy nevrátil do stavu před zahájením trestního stíhání, které zasáhlo do všech sfér jeho osobního života, v rámci trestního stíhání nebyl pravomocně odsouzen. U žalobkyně šlo o trestní stíhání trvající 5 let a 2 měsíce a hrozil jí trest odnětí svobody 1 až 6 let, profesně ji trestní stíhání poškodilo srovnatelným způsobem a byla dokonce pravomocně odsouzena. Žalobkyni je proto třeba nemajetkovou újmu zvýšit, a to na 500 000 Kč, což je, dle soudu, částka spravedlivá.
7. Ohledně požadavku žalobkyně na náhradu škody za dlouhotrvající řízení soud uzavřel, že řízení bylo delší, než bylo třeba k rozhodnutí o tak složité věci, trvalo 5 let a 2 měsíce, na úrovni tří stupňů soudní soustavy. Řízení trvalo nepřiměřeně dlouho, od srpna 2013 do května 2015 byla žalobkyně odsouzena pravomocně. Žalobkyni byla přiznána částka 15 000 Kč za rok, první 2 roky byly vyčísleny v poloviční částce a základní částka tak představuje 62 500 Kč. S odkazem na § 31a odst. 3 písm. e) zákona shledal soud zvýšený zájem žalobkyně na tomto řízení a zvýšil základní částku o 10 %. Podle § 31a odst. 3 písm. b) zákona vzal soud v úvahu skutkovou složitost řízení a to, že věc byla posuzována na třech stupních soudní soustavy a snížil základní

částku o 30 %. Celkově tedy snížil základní částku o 20 % a z tohoto titulu přiznal žalobkyni částku 50 000 Kč.

8. Žalobkyně dále požadovala náhradu škody ve výši 11 500 Kč spočívající v platbě obhájci za podání dovolání v trestní věci. Soud prvního stupně jí z tohoto titulu přiznal částku 9 000 Kč, neboť odečetl 2 500 Kč za požadovaný úkon spočívající v doplnění dovolání, které dle jeho názoru již od počátku mělo splňovat veškeré náležitosti.
9. Žalobkyni soud přiznal náhradu škody v podobě ušlého zisku za období, kdy měla uložen trest zákazu činnosti. Vyšel ze závěrů znaleckého posudku JUDr. Martina Mikysky ze dne 11. 12. 2019, který nechal v řízení zpracovat, a výši ušlého zisku podle znalce přiznal od 29. 5. 2013 do 25. 6. 2014, tedy za 12 kalendářních měsíců a červen 2014, tedy 442 824 Kč.
10. Žaloba byla zamítnuta ohledně náhrady nemajetkové újmy, kterou žalobkyně vyčíslila na 906 000 Kč a soud jí přiznal 500 000 Kč a dále byla žaloba zamítnuta ohledně části požadovaného příslušenství. Výrok o nákladech řízení byl odůvodněn § 142 odst. 3 o. s. ř. a při stanovení výše odměny soud postupoval podle § 7 a § 9 ve spojení s § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif.
11. Proti tomuto rozsudku se odvolaly obě účastnice. Žalobkyně podala pouze blanketní odvolání, které posléze vzala zpět a navrhla zastavení odvolacího řízení.
12. Žalovaná v odvolání proti vyhovujícímu výroku o věci samé a oproti výroku o nákladech řízení namítala, že věc byla nesprávně právně posouzena. Soud nepřihlédl k okolnostem trestního řízení, neboť žalobkyně sice byla obžaloby zproštěna, soud však uzavřel, že porušila své povinnosti porodní asistentky uvedené v zákoně č. 96/2004 Sb. a ve vyhlášce č. 558/2011 Sb. Toto je zásadní důvod pro nepřiznání peněžitého zadostiučnění. Důvodný není ani nárok na zadostiučnění za délku trestního řízení, která byla přiměřená, ohledně přiznání ušlého zisku žalovaná namítala, že nebyla postavena najisto příčinná souvislost mezi trestním stíháním a ušlým ziskem. Z těchto důvodů žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku o věci samé změnil, žalobu zamítl a přiznal jí náklady řízení.
13. Žalobkyně k odvolání žalované uvedla, že odpovědnost státu je v případě nezákonného trestního stíhání objektivní, což odpovídá judikatuře Nejvyššího soudu České republiky a za nezákonné ve smyslu § 8 odst. 1 zákona je nutno považovat usnesení o zahájení trestního stíhání i v případě, kdy trestní stíhání skončí postoupením věci do přestupkového řízení. Ohledně přiznání ušlého zisku žalovaná v řízení před soudem prvního stupně proti znaleckému posudku neuplatnila žádné námítky a výslovně souhlasila, aby soud znalecký posudek přečetl a netrvala na výslechu znalce. Proto nyní nelze připustit, aby žalovaná efektivně rozporovala to, zda bylo namíste žalobkyni částku podle znaleckého posudku přiznat. Z těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby napadený rozsudek byl jako správný potvrzen. V doplnění vyjádření žalobkyně akcentovala, že pro soud je závazný závěr, že byla v trestním řízení zproštěna obžaloby, neboť jednání, z něhož byla obviněna, není trestným činem. Odkázala na judikaturu Nejvyššího soudu, konkrétně rozhodnutí sp. zn. 30Cdo 1777/2012.

14. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v mezích podaného odvolání, včetně řízení mu předcházejícího, v odvolacím jednání (§ 212, § 212a, § 214 odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.
15. Žalobkyně vzala odvolání proti zamítavému výroku o věci samé (výrok II.) zpět a odvolací soud proto postupem podle § 207 odst. 2 o. s. ř. odvolací řízení v tomto rozsahu zastavil. Předmětem odvolacího přezkumu nadále zůstal vyhovující výrok o věci samé (výrok I.) a výrok o nákladech řízení (výrok III.).
16. Soud prvního stupně provedl potřebné dokazování, náležitě zjistil skutkový stav a věc posoudil správně i po stránce právní. Odůvodnění napadeného rozsudku považuje odvolací soud za přesvědčivé, a proto na ně lze odkázat. Odvolací námitky žalované důvodné nejsou. V posuzované věci trestní řízení u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 16T 86/2012 začalo usnesením Policie České republiky ze dne 9. 3. 2012 vydaného ve smyslu § 160 t. ř., které bylo žalobkyni doručeno dne 13. 3. 2012. Žalobkyně nebyla stíhána vazebně, trestní řízení skončilo zprošťujícím rozsudkem, který nabyl právní moci dne 7. 9. 2016, a o podaném dovolání bylo rozhodnuto dne 23. 2. 2017 Nejvyšším soudem odmítavě pro nedůvodnost. V průběhu trestního stíhání byla žalobkyně v období od 29. 5. 2013 do 25. 6. 2014 pravomocně odsouzena a hrozil jí trest odnětí svobody na 1 rok až 6 let, měla uložen trest zákazu činnosti. Odvolací námitka žalované, že s ohledem na okolnosti trestního řízení nelze žalobkyni odškodnění přiznat, neboť by to bylo v rozporu s dobrými mravy, nemůže ani dle názoru odvolacího soudu obstát, neboť je odkazováno na nekonkrétní porušení povinností žalobkyně, jako porodní asistentky, zakotvených v zákoně č. 96/2004 Sb. a ve vyhlášce č. 558/2011 Sb., což konstatoval v odůvodnění zprošťujícího rozsudku Obvodní soud pro Prahu 6. Rozhodující však je, že zproštění obžaloby má v této věci stejné důsledky, jako zrušení nezákonného rozhodnutí podle § 8 odst. 1 zákona, jak správně uzavřel soud prvního stupně.
17. Z nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 2551/13, vyplývá, že trestní řízení už jen tím, že vnáší do života obviněného značnou nejistotu, znamená pro něho významnou psychickou zátěž. Výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to i tehdy, není-li stíhán vazebně. Takový zásah je pak citelnější o to více, je-li trestní řízení posléze skončeno zprošťujícím rozsudkem, kde je konstatováno, že skutek, z něhož byl jednatel obviněn a obžalován, se nestal, případně nebyl trestným činem. Dochází-li v takovém řízení ještě k průtahům, pochopitelné pocity frustrace mohou vést k psychickému i fyzickému poškození takového jednotlivce. Navíc tam, kde je v sázce osobní, rodinný a pracovní život, občanská čest a dosavadní bezúhonnost, jsou důsledky o to závažnější, a vedou někdy k naprosté osobní, společenské a profesní likvidaci dotčeného člověka. Obecný soud je nucen odpovědně přihlídnout ke všem nepříznivým následkům, vyvolaným takovým trestním řízením, a zvážit jeho veškeré negativní dopady, dotýkající se zejména osobnostní integrity konkrétního poškozeného. Soud pak s ohledem na vždy jedinečné skutkové okolnosti takového individuálního případu určí výši finanční náhrady; pracuje zde vlastně s obecným právním principem přiměřenosti a posuzuje věc zejména v intencích životního postavení poškozeného před a po zásahu chybujících orgánů veřejné moci. Jedině takové rozhodnutí, přihlížející ke všem kritériím, které nutno vzít do úvahy v kontextu daného případu, je pak možno považovat za spravedlivé a ústavně konformní.

18. Soud prvního stupně stanovil výši zadostiučnění v souzené věci na částku 500 000 Kč, přičemž postupoval podle srovnatelného a zcela přílehavého případu, který v odůvodnění náležitě popsal. Přiznaná částka odpovídá požadavkům, které na obecné soudy klade ve shora citovaném nálezu Ústavní soud České republiky a dostatečně zohledňuje skutečnost, že žalobkyně byla ve svém oboru mimořádně profesně angažovaná, a to i na mezinárodní úrovni, a její případ byl velmi rozsáhle medializován, čímž došlo ke zvýšení její psychické zátěže a poškození jejího rodinného a profesního života. Ostatně žalovaná v odvolání neuvedla žádné konkrétní námítky, které by vůči přiznání této částky výslovně směřovaly a s nimiž by se měl odvolací soud vypořádat. Stejně tak odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně, že trestní řízení trvající 5 let a 2 měsíce, je doba nepřiměřeně dlouhá s ohledem na charakter tohoto řízení a částka 50 000 Kč, která byla z tohoto titulu žalobkyni přiznána, je tomuto závěru odpovídající a byla soudem prvního stupně náležitě odůvodněna. Žalobkyně pak prokázala také náklady spojené s podáním dovolání v trestní věci ve výši 9 000 Kč, které jí byly soudem prvního stupně rovněž správně přiznány. Ohledně ušlého zisku soud prvního stupně správně vycházel ze závěrů znaleckého posudku, který byl ve věci vypracován znalcem JUDr. Martinem Mikyskou dne 11. 12. 2019. Žalovaná proti závěrům znaleckého posudku neuplatnila žádné relevantní námítky před soudem prvního stupně a netrvala ani na výsledku znalce. Znalec vyčíslil ušlý zisk žalobkyně od 29. 5. 2013 do 25. 6. 2014 ve výši 442 824 Kč. Odvolací námítka žalované, že požadovaný ušlý zisk není v příčinné souvislosti s trestním řízením a stíháním žalobkyně, neobstojí, neboť žalobkyně nemohla vykonávat svoji profesi porodní asistentky v důsledku trestu zákazu činnosti. Podle rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. 28Cdo 5171/2008, za ušlý zisk je považována ta újma, jež poškozenému vznikla tím, že v důsledku škodné události nedošlo k takovému rozmnožení jeho majetkových hodnot, jež se dalo očekávat s ohledem na pravidelný běh událostí. Nepostačuje přitom pouhá pravděpodobnost zvýšení majetkového stavu v budoucnu, ale musí být poškozeným najisto postaveno, že nebýt škodní události, tak by se jeho majetkový stav zvýšil. Vymezení ušlého zisku pak musí být podloženo existujícími či reálně dosažitelnými okolnostmi, z nichž lze usuzovat, že škodní událost skutečně zasáhla do průběhu konkrétního děje vedoucího k určitému zisku. Tyto parametry v souzené věci naplněny byly. Byly splněny obecné předpoklady odpovědnosti státu podle zákona, neboť bylo vydáno nezákonné rozhodnutí, žalobkyni vznikla škoda v podobě ušlého zisku a je zde i kauzální nexus. Zákon blíže nedefinuje pojem škody ani neupravuje rozsah její náhrady, vychází se proto pro účely jejího určení z ust. § 442 odst. 1 občanského zákoníku, v tomto případě ve znění účinném do 31. 12. 2013, podle něž se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo, tedy ušlý zisk (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2010, sp. zn. 25Cdo 2008/2008, uveřejněný pod č. 49/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen R 49/2011)). Otázka existence příčinné souvislosti je otázkou skutkovou, neboť v řízení se zjišťuje, zda škodná událost a vzniklá škoda na straně poškozeného, jsou ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinná souvislost se nepředpokládá, ale musí být prokázána. Důkazní břemeno leží na poškozeném (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2011, sp. zn. 29Cdo 3213/2009). Dle názoru odvolacího soudu žalobkyně spolehlivě prokázala příčinnou souvislost mezi škodnou událostí a ušlým ziskem a výše ušlého zisku byla rovněž postavena najisto znaleckým posudkem, který je přesvědčivý a nebyly proti němu vzneseny žádné připomínky. Soud prvního stupně nepochybil ani při rozhodnutí o nákladech řízení.
19. Z výše uvedených důvodů byl napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku o věci samé (výrok I.) a ve výroku o nákladech řízení (výrok III.) jako správný potvrzen (§ 219 o. s. ř.).
20. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobkyně byla v této fázi řízení procesně úspěšná a vznikly jí náklady za zastoupení

advokátem ve výši 27 258 Kč (dva úkony dle § 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1997 Sb. - dále jen AT, 2x 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT a 21 % DPH dle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř., celkem 25 652 Kč, jízdné vlakem Brno Praha a zpět a dvě jízdenky MHD ve výši celkem 396 Kč, ušlý čas za 10 půlhodin po 100 Kč a 21 % DPH, celkem 1 210 Kč).

21. Odvolací soud upozorňuje, že v záhlaví napadeného rozsudku je nesprávně uvedena částka vymezující předmět sporu, neboť správně má být uvedeno 1 439 824 Kč. Toto pochybení soud prvního stupně napraví vydáním opravného usnesení ve smyslu § 164 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně, o jehož přípustnosti za podmínek § 237 o. s. ř. rozhodne dovolací soud.

Praha 9. září 2020

JUDr. Věra Sýkorová v. r.
předsedkyně senátu